

Popelnice minulosti

Dustbins of the past

Dnešní podoba terénu města již pouze výjimečně vypovídá o jeho původním vzhledu. Jednou z oblastí, která se výrazně proměnila, je prostor ulic Vodíčkovy, Jungmannovy, Školské, Lazarské a V Jámě na Novém Městě pražském. Archeologický výzkum na stavbách kolektorových vstupů v letech 2004 – 2008 odhalil, že zde v minulosti existovala hluboká přírodní proláklina, zaplněná vodou a postupně se zanášející blátem, jejíž hloubka i tvar se často měnily. Po založení Nového Města pražského Karlem IV. byl tento prostor využíván jako smetiště pro domovní odpad z blízkého okolí a pro vývoz stavebních sutí při přestavbách domů. Zасыпáváním tohoto močálu se zároveň získala další plocha pro nové stavební parcely a komunikace. Vlhké prostředí dřívějšího močálu, spolu s mladší výplní organického původu, umožnilo dochování mnoha předmětů z organických materiálů, souvisejících s životem místních obyvatel ve 14. a 15. století. Původní stav připomíná již pouze místní označení názvu jedné z ulic.

Only in a few places does the city's terrain today tell us something about its original appearance. One of the areas which has changed considerably is around Vodíčková, Jungmannova, Školská, Lazarská and V Jámě streets in Prague's New Town. Archaeological excavations on collector channel entrances in 2004 – 2008 revealed that in the past a deep depression existed here filled in with water and then gradually with mud, the depth and shape of which often changed. After Prague's New Town was founded by Charles IV this area was used as a rubbish heap for house waste from the surrounding area and for the removal of rubble when houses were rebuilt. As this bog was filled in it created further space which could then be used for new buildings and communications. The moist environment of the former bog together with the more recent material of organic origin that filled it in enabled lot of objects made of organic materials associated with the life of the 14th and 15th century inhabitants to be preserved. Today only the name of one of the streets in the area (V Jámě – In the Pit) reminds us of what used to be here.

Rozsah přírodní prolákliny v prostoru ulic Vodíčkovy a V Jámě na Novém Městě, ve středověku využívané jako smetiště

The area of trough around Vodíčkovy and V Jámě streets in Nové Město in Medieval Ages used as a rubbish heap

Místo objevu dnes
The location of the discovery today

Odpadkové vrstvy středověkého původu a bahňité usazeniny přírodního mokřadu – jezírka odkryté v hloubce 4 – 6 m pod ulicí V Jámě u křižovatky se Štěpánskou ulicí na Novém Městě

Rubbish layers of medieval origin and muddy sediments of natural swamp – a small lake uncovered in the depth of 4 – 6 metres under the surface of V Jámě street nearby the junction with Štěpánská street

Studně, jímky a odpadní jámy

Mezi obvyklými nálezy na archeologických výzkumech v centru Prahy pravidelně vynikají zaniklé studně, jímky a odpadní jámy na domovních parcelách. Po staletí sloužily obyvatelům města k ukládání domovního odpadu. V jejich výplni nacházíme cenné soubory předmětů vyrobených z keramiky, skla, kovů a také ze dřeva, kůže a dalších organických materiálů, které se v trvale vlhkém prostředí bez přístupu vzduchu zachovávají ve velmi dobrém stavu. Jsou mimořádně cenným svědectvím o vybavení a provozu středověkých domácností, stravovacích zvyklostech, i každodenním životě tehdejších Pražanů. Četnost hygienicko-sanitárních zařízení – studní, jímek, latrín apod. – musela být ve středověkém městě značná.

Wells, sumps and rubbish pits

Among the regular finds on archaeological excavations in the centre of Prague are extinct wells, sumps, and rubbish pits on house plots. For centuries, either directly or after their original function had ended, they provided the town's inhabitants with somewhere to put their rubbish. In them we find valuable objects made of ceramic, glass, and metals, as well as wood, leather and other organic materials which have been preserved in a very good state in a permanently moist environment without any air being able to get in. They provide exceptionally valuable testimony to the way mediaeval households were equipped and run, eating habits and the everyday life of Prague's inhabitants at that time. There had to be a great number of hygiene and sanitary facilities – wells, sumps, latrines, etc. – in a mediaeval town.

Ukázka rozmištnění historických studní a jímek ve dvorech tří novoměstských parcel, výzkum na Národní třídě čp. 37 v roce 2001

An example of the layout of historical wells and sumps on the courtyards of three parcels of land in the New Town, excavation at number 37, Národní třída in 2001

Středověká studna nalezená ve dvoře domu čp. 800 v ulici U Obecního Dvora na Starém Městě

A medieval well found in the courtyard of the house no. 800 in U Obecního Dvora street in Staré Město

Barokní studna objevená při výzkumu v domě čp. 200 na Malostranském náměstí

A Baroque well discovered during excavation in house no. 200 on Malostranské náměstí

Renesanční jímka z domu čp. 248 v Lilové ulici na Starém Městě, odkrytá v roce 2006

A Renaissance sump in the house number 248, Lilová street in Staré Město uncovered in 2006

